BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 316 Vineri 17 Noembrie 1939
12 Pagini P II I

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

ECONOMII

Prin punerea pietrei fundamentale a unei construcțiuni dintr'o localitate rurală, s'a început seria unor clădiri destinate să adăpostească la reședințele plășilor serviciile publice din centrele acestor sectoare administrative.

Se urmărește astfel înlocuirea sistemului autorităților răspândite prin concentrarea lor în imobile unice.

Această idee a fost de multe ori susținută de ziarul nostru.

Realizarea într'o măsură cât mai largă în toată țara ar fi de mare folos din mai multe puncte de vedere.

In primul rând, sub raportul economiei. Construcțiunile publice sunt în general de dimensiuni mari; în cele mai multe cazuri foarte mari, dacă nu chiar prea mari. Cheltuelile se ridică la sume considerabile. In unele județe și comune datorite decurg mai mult din asemenea clădiri decât din lucrări de utilitate obștească, rămase înapoi din cauza proporțiilor celorlalte, deși oportunitatea cerea contrariul. Când se contopesc diferite autorități în aceleași imobile, este nevoe de mai puțin teren, de fundațiuni mai restrânse — clădindu-se în înălțime — de un număr mai mic de încăperi — unele putând fi comune.

Dacă se ține seamă de un element de covârșitoare însemnătate, și anume, că prin întregirea neamului, prin înmulțirea serviciilor de stat, prin sporirea simțitoare a funcțiunilor, multe dintre vechile localuri au devenit neîncăpătoare, și că construcțiunile necesare se înfăptuesc și se vor înfăptui într'un ritm acut, interesul unei cât mai mare economii formează rațiunea primordială a înglobării autorităților în sediuri unice.

Prin aceasta se aduce și un folos important populației: scutire de drumuri, timp și cheltueli, inerente arhipelagurilor de servicii și pluralității de forme, vize, taxări, etc.

In sfârșit, aparatul administrativ ar putea să fie atunci supus unei examinări în raport cu experiența și este probabil că s'ar putea obține reduceri apreciabile de funcțiuni, cari, indispensabile în starea actuală, ar deveni inutile. In special, în privința vastului personal de serviciu, contopirea localurilor ar înlesni contopirea lui într'o măsură largă. Și prima perspectivă și cea de a doua ar face posibilă îmbunătățirea existenței elementelor realmente trebuincioase.

Aceste considerațiuni sunt, de altfel, motivate și de rezultatele dobândite acolo unde s'a aplicat sistemul. Nu există oare imobile în care se găsesc întrunite toate sau aproape toate instanțele judecătorești, administrații județene și comunale, judecătorii și percepții, administrații financiare și percepții, oficii poștale și alte servicii publice, etc.?

Necesar ori când, spiritul de economie se impune astăzi ca un imperativ de primul ordin, și de câte ori îl vom constata, îl vom sublinia, ca exemplaritate administrativă și socială.

Două blocade

De câteva zile, acalmia a înlocuit în Țările de Jos alarma, care săptămâna trecută provocase măsurile de precauțiune luate de Olanda și Belgia. Această destindere e constatată deopotrivă de presa germană și de cea franceză sau engleză și confirmată de declarațiile primului ministru olandez. Unele ziare germane, ca „Angriff", caracterizează această scădere a încordării dintre Reich și Țările de Jos, spunând că „după toate aparențele, e vorba de o pauză".

La ce fel de pauză se referă ziarul german? O pauză în eventuale operații militare, a căror perspectivă pare tăgăduită atât în Germania, cât și în Belgia și Olanda, dornice să-și păstreze neutralitatea, ori o pauză în încordarea politică provenită din deosebirea de concepție între Reich și Țările de Jos asupra noțiunii de neutralitate?

Problema raporturilor Germaniei cu Țările de Jos se poate prezenta într'adevăr sub două aspecte: unul strategic, în vederea stabilirii pe coastele mării Nordului a unor baze de operații, care ar schimba înfățișarea războiului; altul politic, economic și militar în același timp al luptei dintre blocada maritimă engleză contra Germaniei și blocada continentală germană contra Marei Britanii.

Războiul economic dintre cele două țări se duce într'adevăr cu cea mai mare îndârjire. Nici Germania, nici Anglia nu-și pot satisface nevoile de materii prime și alimente fără a recurge la import. Și una și alta sunt extrem de sensibile în ce privește aprovizionările. In ciuda politicii sale riguroase de autarhie și a posibilităților sale de aprovizionare continentale, Germania are totuși nevoie de aprovizionarea pe mare, care în timp de pace reprezintă direct sau indirect circa jumătate din comerțul ei internațional și care în vreme de războiu ar urma să se facă în bună parte în transit prin țările neutre. La rândul ei, Marea Britanie, deși are stăpânirea mărilor, este serios stânjenită în acea parte a comerțului ei continental, care se face cu țările neutre din nordul Europei.

Această opoziție de interese se traduce printr'o aprigă luptă între blocada maritimă a Angliei, care are în serviciul ei superioritatea navală și blocada continentală a Germaniei contra Angliei, care are în slujba ei surprinderea, cauzată de atacurile submarine sau aeriene. In fond, blocada urmărește tot un scop strategic: tăierea mijloacelor de comunicație ale inamicului. Cine reușește în sistemul său de blocadă are bătălia pe jumătate câștigată.

Firește, interesele neutrilor sunt grav păgubite de această luptă: dreptul de vizită cu urmarea lui, confiscarea contrabandei, folosit de englezi; scufundarea vaselor de comerț neutre, care fac transporturi în Anglia, pusă în practică de germani, stinghereșc sau împiedecă comerțul neutrilor, care pentru țările scandinave sau Țările de Jos este în cea mai mare parte un comerț maritim, în care volumul schimburilor cu Anglia reprezintă uneori jumătate din totalul vânzărilor lor în afară.

Neutrii păgubesc astfel, fiindcă fiecare dintre beligeranți lovește implicit în comerțul lor, voind să împedece aprovizionările adversarului.

Țările de Jos vor să-și apere neutralitatea, ținând seamă de propriile lor interese vitale. Germania le-ar putea primejdui sau apăra această neutralitate pe uscat și în aer; Marea Britanie și Franța, pe lângă aceasta, le pot sprijini pe mare și pot garanta posesiunile lor coloniale.

Neutralitatea Țărilor de Jos reprezintă un avantaj pentru Anglia, care crede în posibilitatea unui războiu lung de uzură și pentru care această neutralitate este o pavăză contra eventualității atacurilor germane, căci ea dublează parcursul avioanelor spre coastele engleze. Pentru Germania o strictă neutralitate a acestor țări îngreuiază considerabil posibilitățile de aprovizionare, dacă ele acceptă normele și metodele blocadei britanice. De aci învinuirile că Țările de Jos ajută blocada britanică prin lipsa lor de rezistență față de exigențele engleze și constatarea că, în acest fel, ele nu mai păstrează o strictă neutralitate. Așa se explică afirmația unei note oficioase germane din 13 Noembrie, care spune că „atitudinea Germaniei este destul de cunoscută, Reichul declarând explicit că va respecta neutralitatea Belgiei și Olandei, atâta timp cât această neutralitate va fi respectată de Anglia și Franța și cât Olanda și Belgia vor arăta că sunt în stare să mențină atitudinea lor de strictă neutralitate".

Riscul neutralității Țărilor de Jos este deci că aceasta e pe punctul de a deveni o funcțiune a divergențelor de păreri sau de interese ale beligeranților.

In ultimă analiză, războiul economic al celor două blocade poate deci aluneca pe terenul strategic al operațiilor militare. Pentru liniștea Europei neutre e de dorit ca această luptă să rămână circumscrisă în limitele acțiunii politice.

O blocadă continentală de altfel trebue să fie integrală, pentru a reuși. Intr'altfel ea n'are sorți de isbândă. Napoleon, în culmea gloriei lui, a încercat-o de două ori fără succes: odată înnainte de pacea dela Amicus, în 1801 și 1802, altădată după pacea de la Tilsitt, în 1807, în amândouă cazurile cu sprijinul Rusiei. Impăratul francez și-a putut da seama mai târziu că fără Italia și Spania, blocul continental era iluzoriu și rezultatul erorii lui a fost consacrarea pentru un secol a supremației navale engleze.

I. L.

Se bate cerul cu pământul

Fotografia noastră reprezintă un raid al avioanelor germane deasupra Angliei, luată în momentul când de jos s'a deslănțuit tirul antiaerian

SOLUȚIUNI PRACTICE, PE TEREN

de I. VION

S'a ținut Luni, la Camera de comerț, o adunare a F. R. N., luându-se în discuție problema scumpirii traiului. Reprezentanții industriei, comerțului și meșteșugului și-au spus cuvântul și marea massă a consumatorilor așteaptă acum să vadă pe cei în drept aducând, pe teren, soluțiunile practice impuse de împrejurări.

Nu mai este vorba de o problemă a cărei rezolvire ar mai putea suferi vreo amânare și d. ministru Const. Giurescu a ținut să confirme o stare de lucruri devenită greu de suportat:

„Scumpirea vieții este o realitate, ea afectează pături din cele mai nevoiașe, ea afectează marea mulțime. Prin urmare remediul acestei probleme trebuește găsit și doresc ca remediul să vie din însuși organismul care cuprinde împreună pe industriași și comercianți".

Printr'o reacțiune a Camerei de comerț, s'ar putea statornici un auto-control al comerțului și industriei și s'ar putea înlătura ori atenua măcar specula ilicită care stă la baza scumpirii multora din articolele de primă necesitate.

Dar aceasta este numai o față a problemei și în acelaș timp cu funcționarea acelui auto-control de care pomenim mai sus, trebuesc luate și alte măsuri în legătură cu armonizarea taxelor și impozitelor pe care le suportă mărfurile alimentare, procurarea la timp a materiilor prime, ușurarea transporturilor, etc.

La acest din urmă capitol există undeva un defect de organizare și de metodă, pentru că nu e admisibil ca în luna Septembrie a acestui an mazărea comestibilă să fie 850 lei suta de kg. la Tighina și 1600 la Oradea; 600 la Bălți și 1400 la Brașov, iar cartofi 275 lei suta de kg. la Galați și 500 lei la Silistra.

Aceleași anomalii le veți găsi la mai toate articolele, confirmate de cifrele statisticilor oficiale, ceea ce dovedește că o intensificare a aprovizionărilor dela un centru la altul ar duce la o nivelare de prețuri, care ar determina — sub controlul autorităților — o ieftenire simțitoare a traiului.

Ministrul Frontului Renașterii Naționale, d. Const. Giu-

(Continuare în pag. 2-a)

Societatea Națiunilor nu va ține ședință plenară

Berna, 14 (Rador). — *Consiliul federal a aprobat propunerea guvernelor olandez și suedez, ca în locul ședinței plenare a Societății Națiunilor, care trebuia să se țină la 4 Decembrie, să nu se organizeze decât o ședință a comisiuni ia patra, pentru discutarea bugetului.*

În corpul ziarului:

Germania a răspuns la inițiativa de pace a Belgiei și Olandei

Ce cuprinde nota Reich-ului

Aprecieri germane asupra atacului impotriva insulelor Shetland

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 16. — **Atacul avioanelor germane împotriva insulelor Shetland cu care ocazie — după cum arată comunicatul armatei germane — două hidroavioane britanice au fost distruse și un crucișetor probabil grav avariat, este comentat de întreaga presă germană în sensul că această expediție militară trebue să fie considerată ca un răspuns la ultimul discurs al d-lui Churchil.**

Succesul aviației germane duce la unele concluziuni foarte interesante, cari ar putea să aibă o importanță pentru viitor. Astfel, se spune că atacul avioanelor germane a dovedit pe deplin că vremea nu este nici iarna un scut sigur pentru Anglia și nici un aliat invincibil. Deasemenea, se consideră ca foarte importantă dovada adusă că raza de acțiune a aviației germane merge până la extremitatea de Nord a regatului insular britanic și că materialul uman cât și avioanele germane fac față oricărei întreprinderi. Prin aceasta, se constată că toate îndoelile ridicate de d. Churchil în privința capacității aviației germane sunt neîndreptățite.

Prudență și discreție

In toate țările, și cele aflate în stare de război și cele neutre, conducătorii recomandă tuturora să păstreze cea mai desăvârșită discreție asupra tuturor faptelor, operațiilor și lucrărilor în legătură directă ori indirectă cu apărarea națională.

Documentele războiului trecut, strânse în toate țările, au dovedit cât rău a făcut în multe țări limbuția unor civili ori militari în misiuni speciale, cari vorbeau cu ușurință în fața oricui despre lucruri pe cari nu trebuiau să le știe decât cei inițiați.

Scriitorul militar francez Boucar arată cu date oficiale rolul femeilor aventuriere în asemenea ocaziuni, rol sinistru care a costat mii și mii de vieți omenești și pagube materiale incalculabile.

Sub diferite pretexte și la adăpostul unor nume false și profesiuni imaginare, ele se făceau invitate în familii, la recepții, la ambasade, pretutindeni unde puteau recolta știri folositoare scopului lor inavuabil.

Să luăm aminte și experiența altora să ne serve de învățătură.

Toți să urmeze pilda statornicită pretutindeni: nu vorbiți fără rost; nu faceți pe „bine informatul" în chestiuni cari privesc interesele țării și neamului românesc; atrageți atenția cunoștințelor și prietenilor voștri să respecte aceeaș lozincă: tăcerea și discreția!

Este și o chestiune de prudență, pentru că autoritățile din toate țările sancționează nu numai pe cei din afară, interesați să afle anumite secrete pe care le are fiecare stat, dar și pe supușii țărilor respective cari nu știu să-și țină gura.

Prudență și discreție, deci!

MITROPOLIA REINVIATĂ

De ani îndelungați creștinii din Oltenia și-au dorit o mitropolie a lor. Greutățile timpului, și altele, n'au permis înființarea acestui mult dorit centru de renaștere și întărire a credinței ortodoxe, de care o provincie întreagă avea atâta nevoe.

Acum însă oamenii de acolo și-au văzut împlinită dorința. Mitropolia Olteniei a fost înființată, sau mai corect, reînființată pentru că ea nu e decât o continuare a străvechei mitropolii a Severinului, orânduită de Vlaicu Vodă în 1370, ca să aibă în grije creștinii din aceste ținuturi, până dincolo de munții Banatului.

Vechea Mitropolie n'a apucat decât păstorirea a doi ierarhi căci împrejurări politice au înstrăinat-o de Tara Românească, Banatul trecând, după moartea lui Mircea cel Mare, sub stăpânirea ungurilor. Mai apoi, la câțiva ani după 1500, Radu Vodă voind să facă să trăiască din nou vechea eparhie, a înființat episcopia Râmnicului.

Câtă vreme omenirea nu se înmulțise, această episcopie care a dăinuit atâtea veacuri dând creștinilor preoți și lui Dumnezeu slavă, sub conducerea atâtor ierarhi de seamă, a putut face față cerințelor credincioșilor și multiplelor trebi ce se cer unui înalt for bisericesc. In urmă însă, când eparhia a ajuns să aibă peste un milion jumătate de credincioși, s'a simțit nevoia reînființării unei mitropolii, care, având drepturi mult mai mari decât o episcopie, să poată face lucrări prielnice sufletelor celor păstoriți, fără să fie stingherită, nici de lipsa de fonduri, nici de lipsa de personal.

Precum se vede, rostul mitropoliei Olteniei, bazată pe un trecut istoric plin de frumusețe și slavă și pe necesități actuale, este să îngrijească și mai bine de înfărirea credinței prin care neamul acesta românesc totdeauna s'a legat și s'a unit.

Și ca atunci când se pun temeliile unui lucru nou să spunem: să fie într'un ceas bun, spre slava Celui de sus și pentru mângâierea oamenilor.

Dorin Iliescu

Președinții Camerei și Senatului belgian

Bruxelles, 14 (Rador). — D. van Cauvelaert, membru al partidului flamand catolic, a fost reales președinte al Camerei belgiene cu 143 contra 13 voturi.

D. Gillon, membru al partidului liberal, a fost reales președinte al Senatului cu 86 de voturi contra 64.

MOTIVELE INGRIJORĂRII BELGIEI ȘI OLANDEI

Dela corespondentul nostru particular

Paris, 14. — **Nota agenției germane D. N. B. — notă cu caracter oficios — cu privire la neutralitatea Olandei și Belgiei a format obiectul atențiunei și comentariilor cercurilor politice și ale presei pariziene. Se punea întrebarea: dacă definiția agresorului, pe vremurile de înflorire a Societății Națiunilor, a provocat o nesfârșită elocință și a făcut să curgă atâta cerneală, a sosit oarecum ceasul funest ca definiția „neutralității" să fie la rândul ei cauza vărsărilor de sânge?**

Această îngrijorare, această teamă e provocată de nota agenției germane cu privire la atitudinea Reichului față de neutralitatea Belgiei și Olandei.

Intr'adevăr se spune în nota oficioasă germană că Reichul va respecta neutralitatea celor două țări mici dar pline de curaj, cu două condițiuni: 1) dacă și celelalte națiuni beligerante o vor respecta și 2) dacă Belgia și Olanda, ele însele, vor arăta că sunt în stare să facă să se respecte propria lor neutralitate.

In ce privește prima condițiune, se subliniază aci că nici Franța nici Anglia n'au amenințat vreodată neutralitatea celor două țări și că nici Germania nu poate avea vreo îngrijorare în această privință și nici cele două țări n'au manifestat cea mai mică îndoială în această privință. In afară de orice alte considerațiuni de moralitate internațională, pentru Anglia neutralitatea Belgiei și a Olandei constitue de fapt o zonă de protecție în fața frontului ei maritim grație căruia acțiunea aviației și a marinei dușmane este cu mult mai grea din cauza distanței considerabile. Pentru Franța, neutralitatea celor două țări constitue un fel de prelungire a liniei Maginot.

(Continuare în pag. 2-a)

SCRISORI DIN LONDRA

ȚELURILE DE RĂZBOI ALE ALIAȚILOR

de AUGUR

Londra, 3 Noembrie

Propaganda germană, folosind ignoranța unor anumiți oameni chiar printre rândurile beligeranților, se silește să provoace un curent al opiniei publice care să pretindă ca scopurile de război să fie limpede înfățișate de Marea Britanie și Franța.

Propaganda germană speră să provoace în țările neutre, și mai ales în Statele-Unite, firește, ideia că Marea Britanie și Franța voind să zdrobească Germania, caută exclusiv asigurarea pentru multă vreme a stăpânirii lor desăvârșite nu numai în Europa, dar și în lumea întreagă.

In sfârșit, acești propagandiști ai adversarilor speră să provoace din partea Angliei declarații, pe care mai târziu ar putea să le folosească împotriva noastră, când va veni clipa atât de mult dorită de a negocia pacea.

La această provocare, Marea Britanie și Franța ar putea răspunde, pe drept cuvânt, că datoria de a-și declara scopurile războinice trebue să vină din partea conducătorilor germani, pentrucă aceștia au provocat turburările actuale în Europa. Nu este nevoe din partea guvernelor aliate de a se adăposti îndărătul acestui pretext formal. Scopurile lor de război au fost declarate pe față, în momentul în cari au început ostilitățile. Marea Britanie, prin d. Chamberlain, și Franța, prin d. Daladier, n'au anunțat oare lumii întregi, că adevăratul lor scop e de a se libera și de a libera totodată Europa de amenințarea me-

(Continuare în pag. 2-a)

ASPECTE DE RĂSBOI

Mișcări de trupe germane în dosul frontului

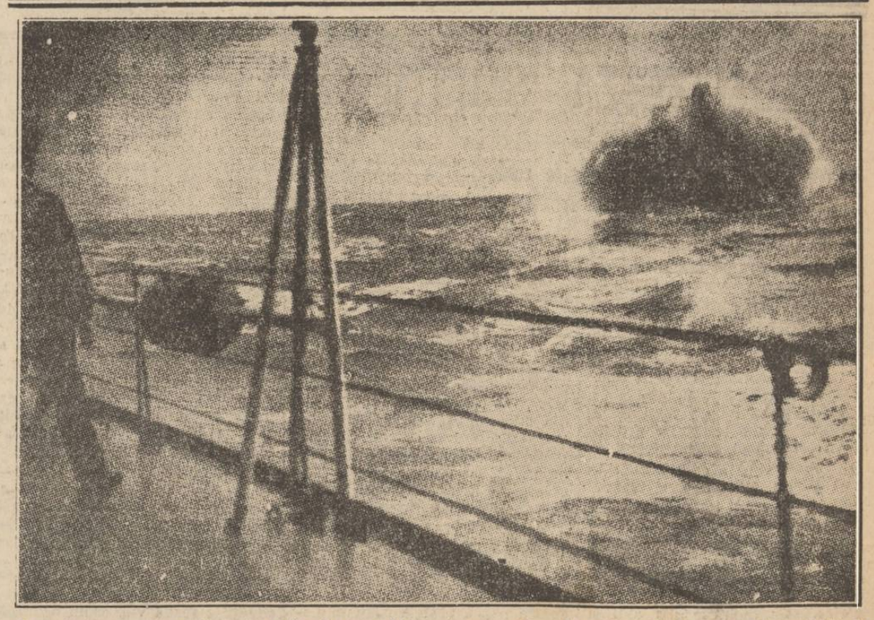

In vânătoare de submarine. Se lansează bombe spre locul unde a fost zărit submersibilul și dacă locul a fost nimerit, e greu ca „vânatul" să scape